

***AXBOROT TEXNOLOGIYALARINI KASBIY FAOLIYATDA
BOSHLANG'ICH TA'LIMNING O'RNI***

Nasiba Narzillayeva Rahmonqulovna

*Xalqaro Innovatsion Universiteti "Aniq fanlar, yer kadastrisi va kommunal
xo'jaligi" kafedrasi o'qituvchisi*

Nasiba Narzillayeva Rahmonkulovna

*Lecturer of the Department of "Exact Sciences, land Cadastre and utilities",
International University of innovation*

Annotatsiya: Zamonaviy ta'lim tizimi rivojlanishning yangi bosqichiga o'tmoqda. Bu maqolada, boshlang'ich ta'limda axborot texnologiyalarining o'rni, afzalliklari, ularni kasbiy faoliyatda qo'llashning muhim jihatlari va metodikasi haqida batafsil tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, axborot texnologiyalar, metodika, kasbiy faoliyat.

***THE ROLE OF PRIMARY EDUCATION IN THE PROFESSIONAL
ACTIVITY OF INFORMATION TECHNOLOGY***

Annotation: the modern educational system is moving to a new stage of development. This article will analyze in detail the role, advantages of Information Technology in primary education, important aspects and methodology for their use in professional activities.

Keywords: primary education, information technology, methodology, professional activity.

Boshlang'ich ta'limning roli va ahamiyati

Boshlang'ich ta'lim o'quvchilarga bilim olish, jamiyatda muvaffaqiyatli yashash va o'z imkoniyatlarini kengaytirish uchun zarur bo'lgan asosiy ko'nikmalarni o'rgatadi. Bu bosqichda o'qituvchilar nafaqat akademik bilimlarni, balki ijtimoiy va emotsional ko'nikmalarni ham rivojlantiradilar. Bu esa o'quvchilarni kelajakda muvaffaqiyatli fuqarolar bo'lishga tayyorlaydi.

Boshlang'ich ta'limda axborot texnologiyalaridan foydalanish, o'quvchilarga o'quv materiallarini ko'proq vizual va interaktiv tarzda taqdim etish imkonini beradi. O'qituvchilar esa o'z kasbiy faoliyatlarida zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali o'quvchilarning qiziqishini oshirishi, ularning darslarga bo'lgan motivatsiyasini kuchaytirishi mumkin.

Axborot texnologiyalarining boshlang'ich ta'limdagi o'rni

Axborot texnologiyalari — bu ma'lumotlarni yig'ish, saqlash, uzatish va qayta ishlash bilan bog'liq bo'lgan barcha vositalar, dasturlar, tizimlar va usullardir. Boshlang'ich ta'limda axborot texnologiyalarini qo'llashning asosiy maqsadi — o'quvchilarga ta'lim olish jarayonida texnologiyalardan samarali foydalanishni o'rgatishdir.

1. **Multimedia va interaktiv vositalar:** Multimedia texnologiyalarini qo'llash boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning diqqatini jalb qilish, ularga murakkab mavzularni oson tushuntirish uchun samarali vosita hisoblanadi. Interaktiv doskalar, video materiallar, taqdimotlar, va kompyuter o'yinlari orqali o'quvchilarning o'rganish jarayoni yanada qiziqarli va samarali bo'ladi.
2. **Internet va onlayn resurslar:** Internetdagi ta'lim resurslari, onlayn kurslar va o'quv platformalari orqali o'quvchilar darslarni mustahkamlash, qo'shimcha materiallar olish va o'z bilimlarini kengaytirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu vositalar o'qituvchilarga darslarni yanada samarali va interaktiv tarzda o'tkazishga yordam beradi.

3. **O'qituvchilar uchun texnologik vositalar:** Axborot texnologiyalarini o'qituvchilar ham o'z kasbiy faoliyatida qo'llashlari zarur. Dars rejasini yaratish, o'quvchilarni baholash, ma'lumotlarni tahlil qilish va ularni taqdim etish jarayonlarida zamonaviy texnologiyalar yordamida samaradorlikni oshirish mumkin.

Boshlang'ich ta'limda axborot texnologiyalarini qo'llashning afzalliklari

1. **O'quvchilarning motivatsiyasini oshirish:** Axborot texnologiyalari o'quvchilarga o'quv jarayonini yanada qiziqarli va ijodiy qilish imkonini beradi. Multimedia materiallar, animatsiyalar, videolar va o'yinlar yordamida ta'lim jarayoni yanada jonli va o'ziga jalb qiluvchi bo'ladi.
2. **O'quvchilarning mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish:** Axborot texnologiyalarining qo'llanishi, o'quvchilarga mustaqil o'rganish, masalalarni hal qilish va yangi bilimlarni izlashda yordam beradi. O'quvchilar kompyuterlar yoki smartfonlar yordamida kerakli ma'lumotlarni tezda topish va ularni analiz qilish ko'nikmalarini rivojlantiradilar.
3. **O'qituvchilarga darsni samarali o'tish imkoniyatini yaratadi:** Axborot texnologiyalari yordamida o'qituvchilar darsni interaktiv, dinamik va qiziqarli qilishlari mumkin. Ular turli xil elektron resurslar, onlayn testlar va interaktiv doskalar yordamida o'quvchilar bilan bevosita aloqa o'rnatib, dars jarayonini kuzatib borishlari mumkin.
4. **Ko'p formatli o'quv materiallarini yaratish imkoniyatini taqdim etadi:** Axborot texnologiyalari yordamida turli xil o'quv materiallarini yaratish osonlashadi. O'qituvchilar taqdimotlar, videolar, interaktiv simulyatsiyalar va o'quv o'yinlarini yaratib, o'quvchilarga darsni ko'proq tushunarli va qiziqarli qilishlari mumkin.
5. **O'quvchilarning turli ehtiyojlariga moslashish imkoniyati:** Axborot texnologiyalari yordamida o'qituvchi o'quvchilarning individual

ehtiyojlariga moslashishi, ular bilan turli xil materiallar va metodlarni ishlatish imkoniyatiga ega bo'ladi. Masalan, vizual o'quvchilar uchun video materiallar, audial o'quvchilar uchun eshittirishlar va kinestetik o'quvchilar uchun amaliy mashqlar qo'llanilishi mumkin.

Axborot texnologiyalarini boshlang'ich ta'limda qo'llash metodikasi

1. **Ta'limni individualizatsiya qilish:** Axborot texnologiyalari yordamida har bir o'quvchi uchun mos o'quv materiallarini taqdim etish, o'quvchilarning o'z qobiliyatlariga qarab individual o'quv rejaları tuzish mumkin. Bu metod o'quvchilarga o'z tezliklarida o'qish va yangi bilimlarni o'zlashtirish imkonini beradi.
2. **Interaktiv ta'limning rivojlanishi:** Interaktiv ta'lim — bu o'quvchilarni faol ishtirok etishga undaydigan metoddir. Axborot texnologiyalarining yordamida o'quvchilarga masalalarni yechishda o'zaro fikr almashish, guruhda ishlash, turli xil testlar va vazifalar bajarish imkoniyatlari yaratish mumkin.
3. **Ko'p tarmoqli o'quv platformalarini ishlatish:** O'quvchilarni axborot texnologiyalari bilan ishlashga o'rgatishda, ko'p tarmoqli o'quv platformalaridan foydalanish samarali metoddir. Bu platformalarda turli xil materiallar, onlayn sinflar, o'yinlar va testlar mavjud bo'lib, ular o'quvchilarni o'rganish jarayonida yanada faol va qiziqarli bo'lishiga yordam beradi.
4. **Ko'proq vizual va amaliy o'quv metodlarini qo'llash:** Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarga texnologiyalarni samarali qo'llashda, vizual materiallar, video darslar, animatsiyalar va interaktiv simulyatsiyalar yordamida o'rgatish muhimdir. Bu metodlar o'quvchilarning diqqatini jalb qiladi va bilimlarni o'zlashtirishni osonlashtiradi.

Boshlang'ich ta'limda axborot texnologiyalarini qo'llashdagi muammolar

1. **Texnik infratuzilma muammolari:** Axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish uchun to'g'ri texnik infratuzilma zarur. Ba'zi maktablar uchun zamonaviy texnologiyalarni qo'llashda infrastruktura yoki moliyaviy cheklovlar muammolarni keltirib chiqaradi.
2. **O'qituvchilarning texnologiyaga tayyor emasligi:** Ba'zi o'qituvchilar axborot texnologiyalarini qo'llashda tajribasiz bo'lishi mumkin. Ular yangi texnologiyalarni o'zlashtirish va samarali qo'llashda qiyinchiliklarga duch kelishlari mumkin.
3. **O'quvchilarning texnologiyaga ortiqcha qaramligi:** Axborot texnologiyalari o'quvchilarning faqat ekrandan foydalanishga ko'proq vaqt ajratishlariga olib kelishi mumkin. Bu esa, o'quvchilarning ijtimoiy va emotsional rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.
4. **Onlayn xavfsizlik masalalari:** Axborot texnologiyalaridan foydalanish bilan bog'liq xavfsizlik muammolari ham mavjud. O'quvchilarga onlayn resurslardan foydalanishda, ularning shaxsiy ma'lumotlarini himoya qilish, zararli kontentdan himoyalalanish masalalari o'qituvchilar tomonidan ko'rib chiqilishi lozim.

Xulosa

Boshlang'ich ta'limda axborot texnologiyalarini qo'llash, ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilish, o'quvchilarni zamonaviy bilimlar bilan ta'minlash va ularning mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish imkoniyatini yaratadi. Biroq, bu jarayonni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun o'qituvchilarning texnologiyalarga tayyorligi, texnik infratuzilmaning mavjudligi va xavfsizlik masalalariga e'tibor qaratish muhimdir. Axborot texnologiyalari

ta'lim tizimini yangi bosqichga olib chiqishga yordam beradi va o'quvchilarning kelajakdagi muvaffaqiyatlari uchun muhim tayyorgarlik bo'ladi.

REFERENCES

1. Axborot texnologiyalarining asoslari (Kirilov A., 2016)
2. Axborot texnologiyalari asosida boshlang'ich ta'lim (Abdullaev D., 2016)
3. Boshlang'ich ta'limda axborot texnologiyalarini qo'llash (Murodov R., 2017)
4. Kasbiy ta'limda axborot texnologiyalari (Islomov B., 2018)